

Mircea-Cristian GHENGHEA**Una caldă, prea multe reci...**

Pe la începutul lunii noiembrie a anului 2008, o decizie luată la nivelul Bibliotecii Congresului American a încins spiritele pe malurile Bâcului – americanii au anunțat că au modificat tehnic codul internațional ISO 639-2, identificând limba „moldovenească” drept o variantă a limbii române. Elementele de identificare „mo” și „mol” urmau a fi înlocuite cu „ro”, „ron” și „rum”. Astfel, modificările efectuate de respectiva instituție scot, practic, limba „moldovenească” din codurile ISO.

În România, acest fapt a devenit cunoscut îndeosebi prin intermediul ziarului „Gardianul”, care, în edițiile sale din 8 și 11 noiembrie 2008, a prezentat diferite chestiuni referitoare la aspectul în cauză¹. Știrea din „Gardianul” a fost preluată și de către unele din periodicele din Republica Moldova².

Cum a fost receptată această hotărâre de către vorbitorii de „moldovenească” am putut afla tot din ziarul bucureștean: „Decizia Bibliotecii Congresului American de a scoate limba moldovenească din codurile ISO a inflammat o parte a opiniei publice din Republica Moldova, de la toate nivelurile, precum și pe unii cetățeni de naționalitate moldovenească care fie că studiază, fie că muncesc pe teritoriul României. Reacțiile, trimise atât pe forumul ziarului nostru, cât și «pe site-ul Bibliotecii Congresului American», așa cum ne-a avertizat Bogdan Stăncescu, inițiatorul acestei propuneri de modificare, sunt dintre cele mai virulente”.

La prima vedere, semnificațiile unei astfel de acțiuni nu sunt deloc senzaționale. În realitate, situația capătă o cu totul altă turnură dacă ne gândim la eforturile extraordinare ale susținătorilor moldovenismului. Decizia americană reprezintă o veritabilă bilă neagră pentru aceștia. La nivel general, în condițiile în care reacțiile din partea României au un caracter mai degrabă discret și neconvingător, diverse foruri și instituții internaționale arată, prin atitudinea și prin acțiunile lor, că nu înțeleg să marșeze pe linia promovată cu obstinație de la Chișinău. Desigur, se poate invoca drept contraargument faptul că, relativ recent, în octombrie 2007, Uniunea Europeană a recunoscut, printr-un acord bilateral, existența limbii „moldovenești”. Însă și acest act a fost posibil din cauza (in)explicabilei pasivități existente la București.

În acest context, hotărârea instituției americane capătă și o altă semnificație – este de-a dreptul jenant faptul că statul român, cel interesat de drept în apărarea și promovarea intereselor și drepturilor românilor de pretutindeni, nu se implică într-un mod corespunzător în gestionarea unor situații care afectează bunul mers al lucrurilor din imediata sa vecinătate. Un exemplu și mai clar în această privință este ceea ce s-a întâmplat, spre sfârșitul lunii noiembrie 2008, în Parlamentul European, când deputații români au votat, practic, împotriva solicitărilor legitime ale românilor din Timoc³. „Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și-n traistă”, arată o veche vorbă românească (ori, poate o fi moldovenească!). Și, ca să fim și mai tranșanți, să ne aducem aminte de spusa lui Einstein: „Două lucruri sunt infinite – universul și prostia omenească. Și nu sunt prea sigur de primul...”.

Dar să revenim la chestiunea menționată la început; faptul că s-au înregistrat reacții virulent antiromânești nu trebuie să ne mire – sunt, deja, tradiționale. De asemenea, este aproape indubitabil că o bună parte a acestora au fost comandate și dirijate de către factorii interesați. Însă, în afara reflexelor antiromânești anticipate și așteptate, nu putem spune că a existat o reacție negativă a ansamblului opiniei publice din stânga Prutului la adresa deciziei americane. Din contră!

Din perspectiva intensului proces de legitimare și de consolidare a așa-zisei identități moldovenești, ceea ce au făcut americanii echivalează cu o adevărată condamnare a unui fals lingvistic și istoric. Sec și simplu. Furia adepților moldovenismului este explicabilă. Însă, problematic este un alt aspect – există un număr de persoane, destul de

mic, din fericire, care consideră normal procesul edificării și afirmării unei identități „moldovenești”. Nici nu are rost să ne întrebăm cum de s-a ajuns la așa ceva. Procesul de masificare și de manipulare a conștiințelor a avut oarecare rezultate dincolo de Prut. Din păcate, nici în această privință nu putem spune că organismele abilitate ale statului român au adoptat o atitudine verticală. Or, în condițiile în care ne furăm singuri căciula, să nu ne mirăm de apariția unor astfel de reacții.

Trecând, însă, peste aceste aspecte prea puțin plăcute pentru noi, să ne păstrăm optimismul și să înțelegem că istoria are legile sale implacabile. La urma urmei, *Historia magistra vitae...*

¹ A se vedea, în această privință, articolele semnate de Alexandru Calmăcu, *Limba moldovenească a fost scoasă de americani din codurile ISO și Moldovenii contesta scoaterea limbii lor din codurile ISO, accesibile online la adresele <http://www.gardianul.ro/index.php?pag=nw&id=123976&catid=12&p=limba-moldoveneasca-a-fost-scoasa-de-americiani-din-codurile-iso.html> și <http://www.gardianul.ro/index.php?pag=nw&id=124089&catid=12&p=moldovenii-contesta-scoaterea-limbii-lor-din-codurile-iso.html>.*

² Unul dintre acestea a fost „Jurnal de Chișinău” - *Limba moldovenească a fost scoasă de americani din codurile ISO, accesibil online la adresa <http://www.jurnal.md/article/9718/>.*

³ Tiberiu Lovin, Petrică Răchită, *Români de la sud de Dunăre, trădați de proprii parlamentari*, articol accesibil online la adresa <http://www.romanioliberal.ro/a139920/romanii-de-la-sud-de-dunare-tradati-de-proprii-parlamentari.html>.

Library of Congress >> Standards

ISO 639.2

Registration Authority

ISO 639-2 HOME - Code List - Changes to Codes
ISO 639 Joint Advisory Committee - ISO 639-1 Registration Authority

Codes for the Representation of Names of Languages

ISO 639-2/RA Change Notice

Code Changes: ISO 639-2 Registration Authority

Additions/Changes to ISO 639 Codes as published in ISO 639-1: 1988 (Alpha-2 code) and ISO 639-2: 1998 (Alpha-3 code).

- **Deprecated codes** are listed inside brackets [] with a hyphen preceding the code.
- **Categories of change key:** Add = Newly added; Dep = Deprecated; CC = Code change; NC = Name change; NA = Variant name(s) added.

ISO 639-1 Code	ISO 639-2 Code	English name of Language	French name of Language	Date Added or Changed	Category of Change	Notes
mo [-mo]	mol [-mol]	Moldavian; Moldovan	moldave	2008-11-03	Dep	The identifiers mo and mol are deprecated, leaving ro and ron (639-2/T) and rum (639-2/B) the current language identifiers to be used for the variant of the Romanian language also known as Moldavian and Moldovan in English and moldave in French. The identifiers mo and mol will not be assigned to different items, and recordings using these identifiers will not be invalid.